

Světlo č. 2/96

Z obsahu:

Poselství Jana Pavla II.

„Urbi et orbi“ - Vánoce 1995

„...Kolik chudých i dnes, na prahu druhého tisíciletí, přichází klepat na dveře!“

Mírovou budoucnost dětem

Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996 (dokončení z minulého čísla)

„Projekt RACHEL“ - cesta ke smíření

Každý násilný potrat způsobuje ženě hluboké duševní rány, se kterými zůstává v naší společnosti zcela osamocena.

Za jednotu křesťanů

Několik základních údajů o historii Týdne modliteb za jednotu křesťanů a témata modliteb od roku 1968

Jaký obraz Boha?

Úvaha o víře

Církevní krize v Německu

Hubert Jedin již před 30 lety varoval

Bílá kronika

Muž, jehož ruce vykonaly bezpočet potratů, je dnes obráncem nenarozeného života

„Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil“ (Žid 1,5)

(Poselství Jana Pavla II. „Urbi et Orbi“ - Vánoce 1995)

1. Slova dnešní liturgie nás uvádějí do tajemství věčného zrození Božího Syna, který je stejně podstatný s Otcem. Janovo evangelium říká: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha a to slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha.“ Tutéž pravdu vyznáváme v Krédu: „Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, ne stvořený, jedné podstaty s Otcem: skrze něho všechno je stvořeno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe. Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem.“ Hle, radostná zvěst narození Páně, jak ji předali evangelisté a apoštolská tradice církve. Dnes ji chceme hlásat „městu a světu“, Urbi et Orbi.

2. „Na světě byl a svět povstal skrze něj.“ Přichází mezi své Ten, který přichází ve světle vánoční noci. Proč přichází? Přichází, aby nám dával „novou sílu“, „moc“, která se liší od moci světa. Přichází chudý v betlémské stáji s největším darem: dává lidem Boží synovství. Všem, kteří ho přijímají, dává „moc stát se Božími dětmi“, aby se v Něk, ve věčném Synu věčného Otce, „narodili z Boha“.

V Něk totiž, v Novorozeném svaté noci „přebývá život“: život, který nezná smrt; život samého Boha; život, který, jak říká svatý Jan - je světlem lidí. To světlo svítí v temnotách, ale temnoty je nepohltily. Ve vánoční noci vzejde světlo, kterým je Kristus. Září a proniká do lidských srdcí a vstěpuje do nich nový život. Zažihá v nich věčné světlo, které vždy osvětluje lidské bytí, dokonce i tehdy, když temnoty smrti zahalují jeho tělo. Kvůli tomu „se Slovo stalo tělem a přebývalo mezi námi“.

3. „Do vlastního přišel, ale jeho vlastní ho nepřijali“, připomíná předmluva Janova evangelia. Evangelista Lukáš potvrzuje tuto pravdu a připomíná, „že se pro ně nenašlo místo pod střechem“. „Pro ně“, totiž pro Marii a Josefa a pro Dítě, které se už mělo narodit. Tento motiv často uvádějí koledy: „Vlastní ho nepřijali...“ Ve velkém hostinci lidského společenství, ale i v malém hostinci našeho srdce, kolik chudých i dnes, na prahu druhého tisíciletí, přichází klepat na dveře!

4. Jsou Vánoce: svátky přijetí a lásky. Najdou místo v tento den vystěhované rodiny v Bosně-Hercegovině, které ještě rozechvěle čekají na plody míru, onoho nedávno vyhlášeného míru. Budou se moci vrátit do opravdu usmířené země uprchlíci ve Rwandě? Bude s to obyvatelstvo v Burundi opět najít cestu bratrského pokoje? Budou mít národnostní skupiny ve Srí Lance možnost hledět společně ruku v ruce k budoucnosti žité v bratrství a solidaritě? A konečně, bude dána iráckému lidu radost ze znovunabytí normální existence po dlouhých letech embarga? Najde přijetí obyvatelstvo Kurdistánu, mezi nímž je mnoho osob, které jsou nuceny strávit zimu ještě jednou ve velmi tvrdých podmínkách? A jak nemyslet na bratry a sestry v Jižním Sudánu, kteří ještě zakoušejí ozbrojené násilí, bez ustání živené? Nemůžeme konečně zapomenout ani na lid v Alžírsku, který i nadále trpí a je obětí drásavých zkoušek. A do tohoto zraněného světa náhle vstupuje laskavé a křehké Dítě Ježíš! Přichází osvobodit člověka zapleteného do sítě nenávisti a zotročeného sektářstvím a roztržkami. Přichází otevřít nové obzory. Boží Syn dává vyrašit naději, že navzdory tolika těžkým obtížím nakonec vzejde na obzoru lidstva mír. Lze již zahlédnout slibné náznaky i v zemích trýzněných jako Severní Irsko a Střední Východ. Kéž lidé otevrou srdce Božímu slovu, které se stalo tělem v betlémské chudobě.

5. Toto je tajemství, které dnes slavíme: Bůh „k nám promluvil ve svém Synu“. Mnohokrát a mnoha způsoby mluvíval Bůh ústy proroků, ale když přišla „plnost času“, promluvil ve svém Synu. Syn je odleskem Otcovy slávy; výraz jeho podstaty a nese všechno svým mocným slovem. To říká o Mariinu novorozeném Synu autor listu k Židům. Jestliže Bůh Otec stvořil vesmír skrze Něho, on je též Prvorozený a Dědic všeho stvoření. Toto ubohé Dítě, pro které „nebylo místo pod střechou“, navzdory tomu, jak se jeví, je jediným dědicem celého stvoření. Přišel, aby se s námi rozdělil o toto své dědictví, abychom my, kteří jsme se stali adoptivními Božími dětmi, měli podíl na dědictví, které On přinesl světu. Věčné Slovo, my dnes uvažujeme o Tvé slávě, „slávě, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy“. Radostná zvěst o Tvém narození, starobylá a vždy nová, kéž dospěje na vlnách éteru k národům a lidem všech světadílů a přinese světu mír.

Jan Pavel II. při gen. audienci 20.12.1995

Zkrácený výtah z myšlenek Svatého otce

„... Vánoce jsou svátkem rodiny, která se shromažďuje kolem jesliček a stromků, tradičních vánočních symbolů, a znovu objevuje své povolání, být svatyní života a lásky. Vánoce jsou svátkem dětí, protože odhalují plný smysl každého lidského zrození a mesiášská radost se tak jeví jako základ a naplnění radosti pro každé dítě, které se rodí. (Evangelium vitae, 1). Narození Páně vede ke znovuoobjevení hodnoty nevinnosti a vybízí dospělé, aby se dali do školy dětí, a tak se dokázali přiblížit k jesličkám novorozeného Spasitele se srdcem naplněným úctou a čistotou. Vánoce jsou svátky míru, protože „pravý pokoj pro nás sestupuje z nebe a nebesa vylévají sladkost (Liturgie hodinek, čtení Narození Páně). Andělé zpívají v Betlémě: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“ (Lk 2,14) Jak v této době, která vybízí k radosti, nemyslet se zármutkem na ty, kteří jsou zataženi do nesmírných tragédií a kterých je bohužel mnoho v tolika koutech světa? Kdy budou moci slavit opravdové Vánoce? Kdy bude lidstvo moci prožívat Narození Páně ve zcela usmířeném světě? Některá znamení naděje nás díky Bohu povzbuzují neúnavně pokračovat v úsilí o mír...

— V narození Božího Syna z panenského lůna pokorné dívky Marie z Nazareta křesťané poznávají, jak nekonečně vlídný je Nejvyšší k člověku. Tato událost tvoří zároveň s Kristovou smrtí a jeho zmrtvýchvstáním vyvrcholení dějin...

— Jaký význam má pro nás mimořádná událost narození Ježíše Krista? Jakou „radostnou zprávu“ nám přináší? K dosažení jakých cílů nás pobízí? Svatý Lukáš, evangelista Vánoc, nám představuje Vtělení v inspirovaných slovech Zachariáše jako návštěvu Boha: „Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid a vzbudil nám mocného Spasitele z rodu Davida, svého služebníka.“ (Lk 1,68-69)

2. neděle v mez.

1. čtení Iz 49,3,5-6

Hospodin mi řekl: „Jsi mým služebníkem, Izraelem, proslavím se tebou!“

Avšak nyní praví Hospodin, který si ze mě utvořil služebníka již v matčině lůně, abych zas k němu přivedl Jakuba, abych mu shromáždil Izraele. Tak jsem ve cti u Hospodina, (protože) Bůh můj je mou silou.

Řekl mi (tedy): „Nestačí, že jsi mým služebníkem, abys obnovil Jakubovy kmeny a zbytky Izraele přivedl nazpět.

Proto tě dám národům jako světlo, aby se spása má rozšířila až do končin země.“

2. čtení 1 Kor 1,1-3

Pavel, z Boží vůle povoláný za apoštola Ježíše Krista, a bratr Sosthenes členům církevní obce Boží v Korintě, kteří byli posvěceni v Kristu Ježíši a povolání do stavu svatých, a také všem, kteří kdekoli vzývají jméno Pána Ježíše Krista, Pána svého i našeho. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

Evangelium Jan 1,29-34

Na druhý den Jan viděl Ježíše, jak jde k němu a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa! To je ten, o kterém jsem řekl: ‚Po mně přijde ten, který má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.‘ Ani já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel křtít vodou, aby byl zjeven izraelskému národu.“

A Jan vydal svědectví: „Viděl jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. Ani já jsem ho neznal, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: ‚Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.‘

A já jsem to viděl a dosvědčuji: To je Syn Boží.“

Myšlenka na neděli

2. neděle v mezidobí - cyklus A

Janovo svědectví

Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa

Zamyšlení nad úryvkem J 1,29-34

Vrať se ještě jednou do pustiny u Jordánu, kterou si Jan Křtitel vybral za svou kazatelnu.

Vyprávění apoštola Jana ti přiblíží další podrobnosti Předchůdcova setkání s Ježíšem. Uvědom si, že odcházíš na místo samoty, odloučenosti od všech každodenních starostí i závislostí, na místo pokání a obrácení. Poděkuj za toto pozvání a pros Pána, aby připravil tvé nitro i tvé srdce, abys měl plný užitek z té očarující atmosféry, do které vstupuješ.

Janova mise vrcholí. Po celou dobu jeho působení vyhlížely jeho prorocké oči toužebně Toho, který má přijít po něm. Všechno, co mluvil a činil, mělo svůj smysl v tom, aby nakonec vydal svědectví. To je poslání, které přijal od Hospodina. Není to vznešený úkol být svědkem samému Bohu? Ani tvůj život nemá jiný smysl. Je to ovšem nejen vyznamenání, ale i závazek. Vzpomeň si dobře, jakým způsobem se Jan připravoval, aby jeho svědectví bylo věrohodné: kázní, odříkáním, skromností, postem, vytrvalostí a modlitbou v ústraní si vysloužil pověst proroka, ba více než proroka. Bůh ve své Prozřetelnosti pokládá svědectví člověka za nejúčinnější a nejpřiměřenější, ale to předpokládá, že sám život jeho svědka bude autentickým argumentem opravdovosti. Nechceš vstoupit do Janovy školy, aby ses mohl stát věrohodným svědkem Božího Syna?

Jan důrazně upozorňuje, že své svědectví o Ježíši nevydává sám od sebe. Není tu ve hře osobní známost ani náklonnost. Sám Otec mu mezi všemi kajícími, kteří jej zde vyhledali, označí svého Syna jasným znamením Ducha svatého.

Nyní se tedy Jan dočkal. Spatřil Ježíše, jak jde k němu. Bůh se dává poznat těm, kteří jej trpělivě očekávají s vírou, pokorou a vytrvalou kázní. Sdílej s Janem útěchu z tohoto setkání. Slova radosti, kterými vítá příchod Spasitele, jsou současně vyznáním hluboké víry a úcty i prorockým svědectvím: Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa! Kolikrát jsi už slyšel tato slova, kolikrát jsi je sám vyslovil! Domýšlíš při nich hloubku a dosah obsažený v Janově vyznání? Bůh obětuje za nás to nejdražší, co má. Když měl Abrahám obětovat svého syna Izáka, Hospodinův anděl zadržel jeho ruku. Až vztáhnou ruku na Božího Syna, aby byl na kříži obětován, nikdo je nezadrží.

Poslední starozákonní prorok slovy proroka Izaiáše, jednoho ze svých předchůdců, předává štafetu prvnímu Proroku Nového zákona. Naplňuje se smysl Janova života. Jeho jednoznačné svědectví by nemělo nikoho nechat na pochybách. Na samém začátku Ježíšova veřejného působení se všem dává na vědomí, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, který je Bohem od věčnosti, a přišel mezi lidi, aby je křtil Duchem svatým.

Naplňuje se tu nejen poslání Janovo, ale také poslání vyvoleného národa v dějinách spásy.

Očekával Vykupitele a připravoval jeho příchod. Pán přišel a měly by se tak naplnit jeho naděje a

tužby. Vzešel z tohoto národa jako potomek Abrahámův, Izákův i Davidův. Nepřekvapuje tě, jak malou odezvu našla zpráva o jeho příchodu u předáků vyvoleného národa? Nediv se. Žijí příliš v zajetí svých subjektivních představ. Čekali mocného vůdce, osvoboditele a mstitele, a Jan mluví ve shodě s Izaiášem o beránkovi, který se nechá odvést na porážku. Ačkoliv znají Písma, nic jim to neříká. Jejich svět je ve skutečnosti velmi vzdálen světu Janovu i Ježíšovu. Postavili do středu svých zájmů nikoliv Boha, ale sebe a svou kariéru. Zapomněli, že prorokovo slovo neoznamuje senzace, ale jasnou vůli Nejvyššího. Nebude to dlouho trvat a pokusí se dokonce násilím prosadit svou a odstranit Ježíše, protože takový Boží plán jim nevyhovuje. Ale nikdo a nic nemůže zmařit Boží úrdek. Právě touto svou vzpourou jej přivedou k naplnění. To jim však nebude ku povstání, ale k pádu.

Pouč se z jejich varovného příkladu. Nenecháváš se někdy opojit vlastními iluzemi a ambicemi s očekáváním, že Bůh se tomu přizpůsobí a že ti bude k dispozici? Nehleď také v proroctvích spíše naplnění a potvrzení svých představ než výzvu ke změně života, abys byl plně k dispozici Boží vůli? Boží slovo je třeba přijímat s otevřeností a pokornou důvěrou, která se sklání v úctě před plánem jeho Prozřetelnosti.

Pohleď s úctou na Beránka, který sestoupil z nebe ne aby činil vůli svou, nýbrž vůli toho, který jej poslal.¹⁾ Bude to zdůrazňovat znovu a znovu a dokáže to celým svým životem a smrtí.

Poklekní před ním a vyznej, že přijímáš s vděčností Janovo svědectví. Pros jej o dar Ducha, který se stal jeho znamením, abys dobře rozlišoval, co je z Boha a co je od tebe. Nabídní se mu, rád tě přijme mezi ty, kteří o něm vydávají svědectví.

Hle, přicházím, Pane, abych plnil tvou vůli.

Bratr Amadeus

Pozn.: ¹⁾J 6,38

Dejme dětem pokojnou budoucnost

(dokončení z minulého čísla)

Poselství papeže Jana Pavla II.

k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996

Děti a naděje na pokoj

7. Chtěl jsem silně zdůraznit někdy dramatické podmínky, v nichž žije mnoho dnešních dětí. Považuji to za svou povinnost; vždyť oni budou dospělými třetího tisíciletí. Nemám však v úmyslu upadat do pesimismu ani opomíjet jevy, které nás vybízejí k naději. Jak bychom mohli mlčet například o tolika rodinách na celém světě, v nichž děti vyrůstají v pokojném prostředí? Jak bychom mohli opomenout úsilí tolika lidí a organizací, které se snaží dětem v tísní zajistit harmonický a radostný rozvoj? Jsou to iniciativy veřejných a soukromých institucí, jednotlivých rodin a zasloužilých společenství, jejichž jediným cílem je vrátit do normálního života děti, které byly postiženy nějakou traumatickou událostí. Zejména se jedná o konkrétní výchovné plány, které jsou zaměřeny na plné zhodnocení veškerých schopností osobnosti, aby děti a mládež se tak mohly stát opravdovými tvůrci pokoje.

Nesmíme zapomínat ani na rostoucí vědomí mezinárodního společenství, které se v těchto posledních letech přes potíže a váhání snaží o rozhodné a metodické řešení dětské problematiky. Dosažené výsledky nás povzbuzují k dalšímu pokračování v tomto chvályhodném úsilí. Mají-li děti patřičnou pomoc a jsou-li milovány, mohou se samy stát protagonisty pokoje, tvůrci bratrského a solidárního světa. Svým nadšením a svěžestí svého zápalu se mohou stát „svědky“ a „učiteli“ naděje a pokoje ku prospěchu samotných dospělých. Abychom tento potenciál nepromarnili, musíme nabídnout dětem, s patřičným respektem k jejich osobnosti, všechny příležitosti vhodné k jejich vyrovnanému a otevřenému rozvoji.

Spokojené dětství umožní dětem, aby na zítřek pohlížely s důvěrou. Běda tomu, kdo v nich tento radostný rozkvět naděje dusí!

Děti ve škole pokoje

8. Děti se učí znát život velmi rychle. Pozorují a napodobují chování dospělých. Rychle se učí lásce a úctě k druhým, ale záhy vstřebávají také jed násilí a nenávisti. Zkušenost, kterou učiní v rodině, silně ovlivní jejich chování v dospělosti. Proto, je-li rodina prvním místem, v němž se otevírají světu, musí pro ně rodina být první školou pokoje.

Rodiče mají mimořádnou možnost odkrývat dětem poznání této veliké hodnoty: svědectví jejich

vzájemné lásky. Právě tím, že se milují, umožňují dítěti od počátku jeho života, aby vyrůstalo v pokojném prostředí prochnutém pozitivními prvky, které samy o sobě představují pravé bohatství rodiny: vzájemnou úctu a přijetí, naslouchání, sdílení, nezištnost, odpuštění. Tyto hodnoty podporují vzájemnost, a proto představují pravou výchovu k pokoji a činí dítě od nejtělejšího věku jeho aktivním tvůrcem.

Dítě sdílí s rodiči a se sourozenci zkušenost života a naděje tím, že vidí, jak s pokorou a odvahou čelit nevyhnutelným potížím a že za všech okolností cítí atmosféru úcty k ostatním lidem a k odlišným názorům druhých.

Především doma, a ještě před jakýmkoli slovem, mají děti zakoušet v lásce, která je obklopuje, lásku Boha k nim a mají se naučit, že Bůh chce pokoj a vzájemné pochopení mezi všemi lidmi, kteří jsou povoláni k tomu, aby utvářeli jednu velkou rodinu.

Učit děti dějinám míru, ne dějinám válek

9. Vedle základní rodinné výchovy mají však děti právo na specifickou formaci k míru ve škole a v dalších výchovných strukturách, jejichž úkolem je postupně vést děti k pochopení podstaty a požadavků míru v jejich světě a jejich kultuře. Je třeba, aby se učily dějinám míru a nejen dějinám vyhraných nebo prohraných válek. Proto jim předkládejme příklady pokoje, a nikoli násilí! Naštěstí je takových pozitivních vzorů v každé kultuře a v každém dějinném období celá řada. Vhodné výchovné příležitosti musí být budovány tvořivě, hledáním nových cest především tam, kde je kulturní a morální bída nejtěžší. Vše musí být uspořádáno takovým způsobem, aby se děti staly posly pokoje.

Děti nejsou pro společnost přítěží, nejsou nástrojem výdělků ani pouze bezprávnými osobami; jsou hodnotnými členy lidského společenství a ztělesňují jeho naděje, očekávání a možnosti.

Ježíš, cesta k pokoji

10. Pokoj je Boží dar, ale závisí na lidech, zda ho přijmou, aby budovali pokojný svět. To bude možné jen tehdy, jestliže budou mít prostotu dětského srdce. Toto je jeden z nehlubších a nejparadoxnějších aspektů křesťanského poselství: stát se maličkými není ani tak morálním požadavkem, jako spíše jedním z rozměrů tajemství Vtělení.

Vždyť Boží Syn nepřišel v moci a slávě, jako tomu bude na konci času, ale jako nuzné dítě v bídých podmínkách. Jelikož sdílel s námi naše lidství ve všem kromě hříchu (srv. Žid 4,15), vzal na sebe také křehkost a očekávání budoucnosti, které jsou charakteristikou dětství. Od tohoto rozhodujícího okamžiku pro dějiny lidstva je neúcta k dětství současně také neúctou k tomu, který chtěl zjevit velikost lásky, jež je připravena se snížit a vzdát se veškeré slávy, aby spasila člověka.

Ježíš se ztotožnil s maličkými, a když apoštolové diskutovali o tom, kdo je největší, „vzal dítě, postavil ho vedle sebe a řekl jim: ‚Kdo přijme takové dítě kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, přijímá toho, který mne poslal.‘ (Lk 9,47-48)“ Pán nás důrazně varoval před nebezpečím zavdat pohoršení maličkým: „Kdo však jedno z těchto nepatrných, které ve mne věří, svede ke hříchu, pro toho by bylo lépe, aby mu byl pověšen na krk mlýnský kámen a aby byl potopen hluboko do moře.“ (Mt 18,6)

Od učedníků žádal, aby se znovu stali „dětmi“, a když se snažili odvést děti, které se kolem něj tísnily, rozhořčil se: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ (Mk 10,14-15) Ježíš tak převracel naruby tehdejší způsob myšlení. Dospělí se Božím cestám musejí učit od dětí: z jejich schopnosti důvěřovat a odevzdat se mohou se učit s opravdovou důvěrou volat: „Abba, Otče!“

Dát zemi novou tvář

11. Stát se maličkými jako děti - zcela svěření Otci, oděni do evangelní mírnosti - není jen etický požadavek, je to důvod naděje. I tam, kde by byly obtíže tak velké, že by nás zbavily odvahy, a moc zla tak silná, že by nás děsila, může člověk, který dokáže najít prostotu dítěte, znovu začít doufat; především to může učinit ten, kdo ví, že se může spolehnout na Boha, který chce svornost všech lidí v pokojném společenství svého Království. Ale může to učinit i ten, kdo přestože dar víry nesdílí, věří v hodnoty odpuštění a solidarity a spatřuje v nich - nikoli bez skrytého působení Ducha - možnost dát zemi novou tvář.

S důvěrou se tedy obracím na muže a ženy dobré vůle. Spojme se všichni, abychom reagovali proti jakékoli formě násilí a proto, abychom porazili válku! Vytvářejme takové podmínky, aby děti mohly od naší generace zdědit jednodušší a solidárnější svět!

Dejme dětem pokojnou budoucnost!

Vatikán, 8. prosince 1995.
Jan Pavel II.

„Projekt Rachel“ - cesta ke smíření

Ročně je na světě usmrceno na 50 mil. nenarozených dětí. Je to snad ten nejskutečnější a nejúděsnější horror, jaký si můžeme představit. Uděsné je totiž to, že tento fakt zanechává za sebou nejen 50 mil. zmařených lidských životů, ale také miliony duševně těžce zraněných žen. V Americe, která po Rusku má primát v utracených dětech, vzniklo hnutí „Projekt Rachel“, které si vytkló za cíl pomáhat takto postiženým ženám. Zakladatelkou projektu je paní Victoria Thorn. O důvodech, které ji vedly k její aktivitě, vypráví paní Victoria:

Na začátku stojí jeden můj osobní zážitek. Když jsem byla ještě na gymnáziu, jedna moje šestnáctiletá přítelkyně podstoupila potrat. Její osobnost se od této události zcela změnila, ale já jsem nechápala, co se s ní vlastně stalo.

To, co v prvním okamžiku vypadalo jako „řešení“, vyvolalo řetězovou reakci daleko horších problémů. Hrozně jsem si přála jí poskytnout pomoc, ale nevěděla jsem jak. Později jsem studovala psychologii a založila jsem „Projekt Rachel“. Stalo se tak na žádost arcibiskupa z Milwaukee.

Každý násilný potrat způsobuje ženě hluboké duševní rány, se kterými zůstává v naší společnosti zcela osamocena. Nejčastější následky, kterými postižené ženy strádají, jsou deprese, nekontrolovatelný pláč, pocit opuštěnosti a hluboký smutek. Mnoho žen trpí úzkostnými sny, utíkají se k alkoholu a drogám, trpí při výkonu povolání přecitlivělostí anebo upadají do sexuální závislosti. Tento komplex psychických symptomů byl zkoumán a popsán v americké psychiatrii jako „popotratový syndrom“.

Tyto ženy a vůbec všichni, kteří byli vtaženi do potratové situace, potřebují pomoc, která jim vrátí naději a může jim ukázat cestu k odpuštění. Není žádné viny, která by nemohla být odpuštěna. Církev je především „nemocnice pro hříšníky“ a ne „hotel pro svaté“, jak někteří tvrdí. Spolupracuje s námi na 100 diecézních terapeutů, speciálně vyškolených kněží a pastoračních pracovníků. K těm posíláme ženy, které se na nás obracejí převážně telefonicky. V opakovaných rozhovorech je přivádíme k jakési „duševní léčbě“, jejíž součástí je usmíření se sebou samým, s usmrceným dítětem i s rodinnými příslušníky, kteří se stali spoluviníky. Jsme otevření pro lidi všech vyznání.

Jde-li o katolíky, mají možnost přistoupit ke svátosti smíření. Je skoro neuvěřitelné, jak vděčné jsou tyto ženy za dar odpuštění. A právě tyto ženy se stávají nejhorlivějšími obrádkyněmi nenarozeného života, přesně tak, jak to uvádí Jan Pavel II. v encyklice Evangelium vitae.

Lze jen litovat, že se na veřejnosti tak málo hovoří právě o následcích násilného potratu. Ten je propagován jako něco zcela bezproblémového, bezpečného a jako jediné řešení pro těhotné ženy v tísní. Miliony dolarů jsou investovány do této propagandy, do šíření tohoto mýtu, do zdokonalování vražedných technik, ale ještě větší miliony se na tom vydělávají. Proto se o druhé straně mince zarputile mlčí. Je to svým způsobem kolektivní nátlak.

Aby se umocnil nátlak na ženy, ale i na muže a rodinné příslušníky, označují se ti, kteří se neumí vyrovnat s následky potratu, za nenormální. Nicméně je již možno pozorovat určitý náznak obratu v myšlení. Nedávno jsem ke svému nemalému překvapení četla v jednom význačném feministickém listu článek, který dokazoval: Potrat neřeší žádný problém.

Před deseti lety by něco takového nebylo možné. Ustavila se již dokonce skupina „Feministky pro život“, která se odštěpila od radikálních feministek.

Podle „Vision 2000“

Otřesná čísla bosenské tragedie

Podle informací ze střediska Sudetendeutsches Priesterwerk v Königsteinu byly z arcibiskupství v Sarajevu vyhnány dvě třetiny katolíků i se svými kněžími. Před válkou zde žilo 520 tis. katolíků. Ze 144 farností je dnes 90 bez kněží, bez věřících i bez kostelů. Tři řádoví kněží byli zavražděni.

Z biskupství Banja Luka, kde žilo 120 tis. katolíků, bylo vyhnáno 80 tis. věřících. Ze 47 farností zbylo jen 8. Tři diecézní kněží byli zavražděni.

Z biskupství Mostar se 180 tis. katolíky bylo vyhnáno 20 tis. 9 ze 66 farností bylo zcela nebo z velké části obsazeno Srby a není vyhlídek, že by se vyhnání mohli v dohledné době vrátit.

Z biskupství Trebinje se 17 tis. katolíků bylo vyhnáno 4 tis. Z 15 farností bylo 6 obsazeno Srby. Zvláště postiženy byly děti, které ztratily jednoho nebo oba rodiče a byly vystaveny psychickému traumatu, které je poznamenalo na celý život. V Chorvatsku a Bosně a Hercegovině je na 5 000

válečných sirotků.

Za jednotu křesťanů

Několik základních údajů o historii Týdne modliteb za jednotu křesťanů

asi 1740 Ve Skotsku se objevují stoupenci letničního hnutí napojení na Severní Ameriku, jejichž poselství o obnově obsahovalo modlitby za všechny církve a se všemi z nich.

1820 Rev. James Haldane Stewart uveřejňuje „Náměty pro Všeobecné společenství křesťanů pro vylití ducha“.

1840 Rev. Ignatius Spencer, konvertita římskokatolické církve, navrhuje vytvoření „Společenství modlitby za jednotu“.

1867 První Lambethská konference biskupů anglikánské církve v preambuli svého prohlášení podtrhuje důležitost modlitby za jednotu.

1894 Papež Lev XIII. podporuje zavedení Oktávu modliteb za jednotu v období letnic.

1908 Na popud Rev. Paula Wattsona je zaveden „Oktáv jednoty církví“.

1926 Hnutí Víra a řád začíná vydávat „Podněty k Oktávu modliteb za jednotu křesťanů“.

1935 Abbé Paul Couturier z Francie doporučuje zavedení „Všeobecného týdne modliteb za křesťanskou jednotu“ na obecném základě modliteb za „jednotu, kterou chce Kristus, dosaženou tak, jak On to chce“.

1958 „Unité Chrétinene“ z Lyonu ve Francii a Komise pro víru a řád Světové rady církví začínají spolupracovat na přípravě materiálů pro Týden modliteb.

1964 „Dekret o ekumenismu“ Druhého vatikánského koncilu zdůrazňuje, že modlitba je duší ekumenického hnutí, a vyslovuje se pro dodržování Týdne modliteb.

1966 Komise pro víru a řád Světové rady církví a Sekretariát pro podporu jednoty křesťanů (později přejmenovaný na Papežskou radu pro jednotu křesťanů) začínají s oficiální přípravou textu pro Týden modliteb.

1968 „Modlitba za křesťanskou jednotu“ se poprvé slaví na základě textů připravených ve spolupráci Komise pro víru a řád a Sekretariátu pro podporu jednoty křesťanů.

1994 K mezinárodní skupině, která připravuje texty pro modlitby za jednotu křesťanů na rok

1996, se připojili představitelé organizací YMCA a YWCA.

Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů připravovaná ve spolupráci Komise pro víru a řád Světové rady církví a Papežské rady pro jednotu křesťanů

1968 „K chvále jeho slávy“ (Ef 1,14)

1969 „Povolání ke svobodě!“ (Ga 5,13)

1970 „Jsme spolupracovníci na Božím díle“ (1 K 3,9)

1972 „Nové přikázání vám dávám“ (J 13,34)

1973 „Pane, nauč nás modlit se“ (L 11,1)

1974 Každý jazyk aby vyznával „Ježíš Kristus je Pán“ (Fp 2,1-13)

1975 „Boží záměr: vše v Kristu“ (Ef 1,3-10)

1976 „Jsme povolání stát se tím, čím jsme“ (1 J 3,2)

1977 „Vytrváme spolu v naději“ (Ř 5,1-5)

1978 „Nejsme již cizinci“ (Ef 2,13-22)

1979 „Každý ať slouží druhým k oslavě Boží“ (1 P 4,7-11)

1980 „Přijď tvé království“ (Mt 6,10)

1981 „Tentýž duch - rozdílná obdarování - jedno tělo“ (1 K 12,3b-13)

1982 „Ať všichni najdou domov v tobě, Pane“ (Ž 84)

1983 „Ježíš Kristus - život světa“ (1 J 1,4)

1984 „Povolání být jedno skrze kříž našeho Pána“ (1 K 2,2; Ko 1,20)

1985 „Od smrti k životu s Kristem“ (Ef 2,4-7)

1986 „Budete mými svědky“ (Sk 1,6-8)

1987 „Sjednocení v Kristu - nové stvoření“ (2 K 6,17-6,4a)

1988 „Láska Boží zahání strach“ (1 J 4,18)

1989 „Vytváření společenství - jedno tělo v Kristu“ (Ř 12,5-6a)

1990 „Aby všichni byli jedno... aby svět uvěřil“ (J 17,5)

1991 „Chvalte Hospodina, všechny národy!“ (Ž 117; Ř 15,5-13)

1992 „Jděte... já jsem s vámi“ (Mt 28,19-20)

1993 „Nesme ovoce Ducha pro jednotu křesťanů“ (Ga 5,22-23)

1994 „Rodina Boží: povolání, aby byla jedné mysli a jednoho srdce“ (Sk 4,32)

1995 „Koinonia: společenství v Bohu a mezi sebou“ (J 15,1-17)

1996 „Hle, stojím přede dveřmi a tluču“ (Zj 3,14-22)

Mým bratřím a sestřím

Tlučou na moje dveře,
ti, kteří bloudí vánicí.
Tlučou na ně
lidé zmrzlí a hladoví,
ti, kdo touží po pohlazení,
ti, kteří jsou přezíráni,
ti, kteří po léta nespátřili květinu
a znají pouze zaprášené cesty,
ti, kdo nemilují
a nejsou nikým milováni,
ti, kdo se zapomněli usmívat,
ti, kdo nemají matku...
Tlučou na moje dveře,
nešťastníci,
lidé s mozolnatýma rukama,
ztvrdlýma rukama chudoby,
ti, kteří tropí po barech výtržnosti
a zahrávají si s noži,
ti, kteří nemají střechu
nad hlavou ani přítele,
ti, které odmítá i osud,
ti, kdo se narodili v bordelech,
ti, kteří neprožili dětství,
ti, kolem kterých každý prošel
bez povšimnutí.
Tlučte na mé dveře,
mí bratři a sestry,
pojd'te dál,
protože vám chci nabídnout
svou lásku...
A pokud také tluču
(protože i já často pláču venku,
i já znám smutek hořkosti,
neboť i já jsem nešťastný)...
A tak zatluču-li,
pojd' rychle a otevři mi dveře.
Zahřej mě u mého ohně.
Dej mi chléb,
který jsem pro tebe lámal,
a lásku, kterou jsem ti dal...
Sebastiano da Gama
(Serra-Mae)

Jaký obraz Boha?

Úvaha o víře

Jsou jedni, kteří Boha neznají, protože jej nikdy nepoznali. Jsou jiní, kteří o Bohu vědí, ale ignorují ho. Jsou další, kteří ho odmítají nebo dokonce nenávidí. Jsou takoví, kteří se domnívají, že jsou Bohu blízko, ale ve skutečnosti se chovají, jako by jim byl Bůh podřízen. Ti všichni mají falešnou představu Boha. A konečně jsou ti, kteří v pokoře přijali Boží slovo, které nám zjevilo, že Bůh je náš Otec i Matka a že nás všechny chová ve svém božském klínu, kde je náš jediný bezpečný domov. To není naše bída, že nemáme jiný domov. Naše bída je, že to můžeme nevědět anebo to nechceme pochopit.

Tělesné a duševní zrání

Přirozené a nadpřirozené tvoří nerozdílnou jednotu. Všechno přirozené má svou dokonalejší a

úplnější analogii v nadpřirozeném.

Když mě moji rodiče počali, začal jsem se vyvíjet v hloubi matčina lůna. Buňky tvořící můj prvopočátek se rozvíjely a množily úžasným tempem podle úžasného řádu a všechno, co jsem ke svému vývoji a růstu potřeboval, přijímal jsem z těla své matky, jejíž lůno bylo mým bezpečným a teplým příbytkem i živitelem. Když jsem dostatečně dozrál, opustil jsem toto útulné místo. Dýchal jsem a pohyboval se vlastními silami, ale mé sepjetí s matkou tím neskončilo. Zůstal jsem na ni dlouho odkázán a po celá léta jsem rostl a dozrával do stavu, kdy jsem byl schopen zcela samostatné existence.

Vyrůstal jsem ve společnosti, která dosáhla určité kulturní úrovně, určující způsob života a vzájemných vztahů. To předpokládá osvojit si celou řadu poznatků. Stal jsem se žákem, který si pod vedením učitele osvojoval soubory poznatků a způsobů. Mé poznání se rozšiřovalo a prohlubovalo a krok za krokem se přibližovalo úrovni těch, kteří mě vedli. Pokud jsem systematicky pečoval o svůj rozvoj, mohl jsem svými vědomostmi nejen dosáhnout, ale i předstihnout své vzdělavatele a vychovatele.

Tato cesta růstu a dosahování stále vyšší úrovně zcela samostatného jedince a s tím spojená postupná proměna vztahů k těm, kteří mě porodili a vychovali, ten postupný vývoj od stavu samostatnosti, tvoří mou bytostnou životní zkušenost.

V procesu svého tělesného a duševního zrání docházím postupně k poznání sebe sama i toho, co mě obklopuje, světa viditelného i neviditelného. Skládám si ten obraz jako mozaiku ze svých poznatků, přijatých svědectví a vlastních zkušeností kladných i záporných. Mám-li štěstí a mé prostředí mi v tom pomáhá, utvářím si krůček za krůčkem i obraz o Bohu a s tím i svůj osobní vztah k osobnímu Bohu.

Kladné a záporné zážitky a zkušenosti z období mé závislosti v první řadě na rodičích a druhotně i na jiných lidech, kteří mě obklopovali a formovali, způsob, jakým jsem prožíval svou závislost na nich, se významným způsobem podílí na tom, jakou představu o Bohu jsem si vytvářel nebo byl schopen vytvářet. Má představa o Bohu mě disponuje k tomu, zda jsem schopen navázat k Bohu vztah.*

Duchovní rozměr člověka

Základem křesťanského náboženství je přijetí existence osobního Boha. Osobní Bůh je od všeho světa odlišná, nezávislá nejdokonalejší bytost, která má k člověku absolutně kladný vztah, projevený nejen v tom, že jej vyvedl z nicoty a dává má bytí, ale navíc i v tom, že jmu zjevuje sám sebe.

Ačkoliv on sám, Bůh, mě nekonečně přesahuje. Stvořil mě zázračně a zcela jedinečně takového, abych se s ním mohl sblížit a osobně stýkat, a to je dokonce konečný smysl mého bytí. Musí tu být ale něco, co může překlenout tu nesmírnou propast mezi nekonečným Bohem a omezeným tvorem, který sám o sobě je ničím.

Mostem mezi Boží nekonečností a mou nepřekročitelnou omezeností je víra, která je základem našeho možného vztahu. Bůh mě obdařil nadpřirozeným darem, který mě uschopňuje přijímat pravdy, které mi o sobě zjevuje, ačkoliv i tyto pravdy mě nekonečně přesahují.

On přistupuje ke mně s obdivuhodnou něhou a úctou. Když se mi zjevuje, dělá to tak, že respektuje dar svobody, kterým mě rovněž obdařil. To, co mi Bůh o sobě zjevuje, nemá samo v sobě donucující logiku, jak je tomu třeba o poznatků z oboru matematiky či fyziky. K podstatě našeho vztahu patří, že mi nechává prostor pro svobodné dobrovolné přijetí svého zjevení. Je to prostor, který ze své strany mohu vyplnit svou důvěrou a láskou.

Víra je tedy v první řadě postojem a vztahem, takže se nezakládá na obsahu, nýbrž na úplně důvěře k autoritě toho, komu věřím. Rozhodující je, že mám dostatek důvodů k tomu, abych svobodně a ochotně přijímal to, co mi Bůh zjevuje, i způsob a cestu, jakou mi to zjevuje, a to nikoliv proto, že to plně chápu, ani proto, že mi to vyhovuje nebo že se mi to líbí, ale pro Boha samého.

Víra je nesmírný a nezasloužený dar Boží milosti. Doplnuje moje poznání v tom, co přesahuje moji zkušenost a moje exaktního poznání, a umožňuje mi chápat konečný smysl věci, k jehož poznání bych pouhým světlem rozumu nikdy nedospěl.

Paradox duchovního zrání

I můj vztah k Bohu prodělává svůj vývoj a postupně dozrává. Skutečný duchovní růst však probíhá paradoxně jakoby v opačném smyslu než dospívání tělesné a s ním spojený růst vědění a poznatků. Duchovní dospívání a poznávání Boha nevede k ovládnutí Boha a k osamostatnění od Boha, nýbrž prohlubuje uvědomění mé nepřekonatelné závislosti na Bohu, o kterém vlastně neprávem říkám, že mě stvořil, protože mě ve skutečnosti ustavičně tvoří, a to je pro náš vztah

velmi závažné. Ale jde tu o závislost jiného druhu. Závislost na Bohu nejen že neomezuje, ale je tou nejvlastnější a nejdokonalejší svobodou. Kdyby mělo duchovní dospívání směřovat také ke stavu samostatnosti, tedy k nezávislosti na Bohu, směřovalo by k situaci, která je absurdní, protože skrz naskrz neodpovídá pravdě.

Mé duchovní zrání směřuje k stále bližšímu spojení s Bohem.

To, že se mohu sblížit s Bohem, není dáno tím, že já dorůstám jeho velikosti, nýbrž tím, že On se snižuje k mé malosti. Všechna má velikost a důstojnost je dána právě tím, že mohu záviset na jeho nekonečnosti a na jeho lásce. Má velikost je v tom, že jsem, protože sám Bůh chce, abych byl, stal jsem se předmětem jeho lásky, ačkoliv jsem tak maličký.

Pro tento stav není krásnější a výstižnější analogie než vztah mezi dítětem a jeho matkou.

Duchovní růst a zrání tedy nesměruje ven z dětství, nýbrž naopak dovnitř do hlubin dětství.

Úchvatnost tohoto zralého dětství v Bohu spočívá v tom, že jsem v něm ponořen více, než plod v matčině lůně, ale na rozdíl od tohoto plodu mně Bůh dává ten veliký dar, že tento svůj stav nejvyššího a nezaslouženého důstojenství z ponoření v Božím lůně mohu svobodně přijímat a uvědoměle prožívat jako stav dokonalého bezpečí, pokoje a hluboké vnitřní radosti. Tento stav nadpřirozené milosti dokonale odpovídá také lidské přirozenosti a uspokojuje i přirozené psychické potřeby člověka, takže není něčím doplňkovým, nadstavbovým, ale i přes svůj nadpřirozený charakter patří k mé přirozenosti. Takový růst a zrání k oblažujícímu vědomí a obdivuhodné svobodě však s ohledem na předchozí lidskou zkušenost může narážet na vážné překážky.

* Pozn.:

(Může dojít k paradoxní situaci, že věřící rodiče se špatným vztahem ke svému dítěti mohou být pro ně překážkou k poznání Boha, zatímco nevěřící rodiče s krásným a ušlechtilým vztahem mnohem více disponují své dítě pro jeho přijetí.)

(Pokračování příště.)

-lš-

XIII. Srdce Ježíšovo a zadostiučinění

(pokračování)

Pobožnost k Ježíšovu Srdci není v první řadě a výlučně zadostiučiněním

Podle některých autorů pobožnost k Ježíšovu Srdci, která vyšla z Paray le Monial, dostala velmi specifickou formu a tato forma se nazývá zadostiučinění. Tito autoři, jelikož měli před očima jen některá hlediska Ježíšových odkazů Markétě Marii, stavěli tuto pobožnost proti pobožnosti jiných světců, zvláště Francouzské školy a sv. Jana Eudese.

Zde musíme nejdříve připomenout, že Markéta Marie je také členkou Francouzské školy a že v této škole duchovního života vůdcové jako Bérulle a Condren naléhavě hlásali zničení, obět, stav oběti. Nesmíme též zapomenout, že podstatnou zvláštností pobožnosti, která vyšla z Paray le Monial, není zadostiučinění, ale zasvěcení. Konečně, neztotožňujeme povolání důvěrnice Ježíšova Srdce s naším povoláním. To, co Bůh od ní požadoval zvláštním způsobem, nepatří k požadavkům obyčejného křesťanského života. Do úcty Ježíšova Srdce se dostalo mnoho postojů a nábožných cvičení, která vycházejí z mystického života sv. Markéty Marie nebo z jejího povolání jako duše - oběti. Světice velkodušně poslechla Boží volání, aby se stala obětí „na zmírňování Boží spravedlnosti připravené trestat hříšníky, když nebudou činit zadostiučinění za svou nevděčnost!“ „Musíš se stát obětí mého Srdce,“ řekl jí Ježíš. „Vezmi na sebe toto břemeno a staň se účastnou hořkosti mého Srdce!“ Je zřejmé, že všechny tyto požadavky jsou adresovány přímo světici.

Pravda, velké zjevení v červnu 1675 obsahuje jasnou výzvu k zadostiučinění: svátek, který se měl ustanovit, byl určen k zadostiučinění za urážky skutečné Ježíšovy přítomnosti v Nejsvětější svátosti. Kvůli tomu se má modlit zvláštní odprošení. V témže duchu se má přistoupit k sv. přijímání. Ale jak jsme řekli, pobožnost k Ježíšovu Srdci, která vyšla z Paray, není v první řadě a výlučně pobožností zadostiučinění. Pobožnost k Ježíšovu Srdci žádá obrácení lidského srdce, postupné očišťování, zvedá člověka k spojení s Bohem; zasvěcení Ježíšovu Srdci spojuje všechno, co souvisí s tímto nadpřirozeným vzestupem. Duše se ještě za života zbavuje sebe samé a spojuje se se Spasitelovým Srdcem.

Bez juridického požadavku

To neznamená, že zadostiučinění se má mlčky obejít. To je třeba zvláště zdůraznit. Existují totiž dva pohledy na zadostiučinění, v nichž chybují nejen naši současníci, ale i zdravá teologie.

V první řadě je to juridický pohled. Vychází spíše z jansenismu než z Paray. Podle něho Bůh natolik žíznil po spravedlnosti, že se jeví jen jako Bůh soudce. Hřích ho nesmírně urazil. Pravda, vtělený Boží Syn dal plně zadostiučinění, zaplatil výkupné (a to je právě právní výraz). Udělal to cenou své Krve. Hříšník je pozván a má dát souhlas k tomu, aby se stal účastným spásných milostí. Ale jelikož hříšník i nadále zapomíná na Boha a dále ho uráží, je třeba, aby někdo jiný hříšníka zastoupil a zasloužil mu spásu modlitbou a utrpením. V tomto pohledu vypadá věc tak, jakoby Bůh použil v jistém smyslu zákon zadostiučinění. Takovéto chápání zadostiučinění nejenže zapomíná na požadavky a šířku milosrdné lásky, ale chce ještě víc zdůraznit cenu, kterou je třeba platit („do ut des“ = dávám, abys dal), aby lépe vyniklo, co je hřích. Ale pravá úcta Nejsvětějšího Srdce se nesnaží o to, aby se zapomnělo na hřích, nebo, což by bylo ještě horší, aby se ztratil smysl hříchu; ale nejde jí ani o to, aby se na hřích neustále upíraly myšlenky podle žalmistových slov: „Můj hřích je stále přede mnou.“ Rozmýšlet o svých poklescích, neustále přetřásat své poblouzení je určitým druhem duchovního narcismu. Nejzřejmějším důsledkem takového uvažování o sobě samém jsou skrupule, nepokoj duše. Bůh je však Bohem odpouštění a pokoje. Ježíš od nás nežadá, abychom neustále upírali oči na svoji bídu, ale abychom je raději s pevnou důvěrou pozdvíhovali k Bohu, Otci milosrdenství. Nejde o to, aby se ve svědomí vytvořila mučivá trýzeň a úzkost. To by znamenalo strašnou zkázu. Ježíš si přeje, aby se duše oddaly Boží lásce v přesvědčení, že Bůh je trpělivý, ochotný, že je Tatínkem. Nesmíme zapomínat na evangelijní podobnost o milosrdenství. Všimněte si též pelagiánské stránky takové juridické náhrady. Jak by se mohla duše, ať by byla jakákoliv svatá, ba přímo mystická, svými silami, svým utrpením, zasloužit o spásu hříšníka? Jedině Ježíš a jeho milost to dokážou. Světec, který prosí o milosrdenství svým pokáním, nemá zásluhu místo jiného, ale jen prosí, žádá, oroduje. Tu může mít úspěch jedině Boží milosrdenství, ne však člověk vlastními silami.

Bez sentimentality

Vedle juridického pohledu na zadostiučinění existuje i pohled citový. Chce se tu „potěšit“ Ježíšovo Srdce, kterým pohrdají hříšníci. „Lidskou nevděčností,“ říká Pán sv. Markétě Marii, „pocituji víc než všechno, co jsem vytrpěl během svého umučení. U lidí se setkávám jen s chladem, s odmítáním všech svých snah o jejich dobro. Udělej mi aspoň ty radost tím, že vynahradíš jejich nevděčnost, jak jen budeš moci!“ Tato výzva, kterou Ježíš adresuje světcům, tato stížnost je něco obvyklého v mystickém jazyku. Spojení mezi Ježíšem a vyvolenou duší, jejich spolupráce lásky při zachraňování světa vysvětluje dialog mezi přítelem a milovanou osobou, jak se vyjadřuje Raimund Lullus. Nemělo by se z toho vyvozovat, že Ježíš, navěky oslavený v nebi po svém nanebevstoupení, může skutečně trpět a my musíme zmírňovat jeho nynější bolesti. Naopak, na základě svého blaženého vidění a svého vlitého poznání Kristus během svého smrtelného života, a zvláště během svého umučení, věděl o soucitu a náhradě duší, které budou později žít, a toto potěšilo jeho lidské srdce, které tehdy trpělo. Kromě toho Ježíš podle Pascalových slov mystickým způsobem prožívá agónii do konce světa v duších a v Církvi, a tak musíme mít spoluúčast na utrpeních duší a Církve, přisvojovat si jejich utrpení a svatostí života pomáhat duším, aby se spasily, pomáhat církvi, aby se stále víc stávala novým Jeruzalémem, Ježíšovou snoubenkou, bez vrásek, bez poskvrny, svatou a neposkvrněnou. Jen takto je možno správně chápat slovo „těšit“. Ale toto slovo, neobyčejně šlechetné tím, že vyjadřuje spontánnost a velkodušnost lidského srdce, se vystavuje nebezpečí dvojznačnosti. Není pochyb, že se jím vyjadřuje vzlet citovosti a nábožnosti. Touha modlitbou potěšit Ježíšovo Srdce se vystavuje nebezpečí, že se tato modlitba sklouzne do příliš sentimentální horlivosti a dokonce do slz, a tak je tu na místě zopakovat Ježíšova slova: „Neplačte nade mnou, ale plačte nad sebou. Ne ti vejdou do království nebeského, kteří mi říkají: Pane, Pane, ale ti, kdo plní vůli mého Otce, který je na nebesích.“ Jistěže, pravá náhrada neodmítá citovost, ale ani ji nevyhledává. Naopak, především je potřebná vůle, která se stále zaměřuje na konání Božích příkazů a přání.

Správné chápání

Co je tedy opravdové zadostiučinění?

Jistě, zadostiučinění má co činit s hříchem, ale s hříchem, který je nejen urážkou Božího majestátu, ale zejména odmítnutím nesmírné lásky. Nestáčí se považovat za hříšné stvoření, které přestupuje zákon daný všemohoucím Pánem. Musíme v sobě vidět syna, který opouští dům a něžnou lásku svého otce. Duše je obdařena nebeským požehnáním, ale využívá ho jinak, případně ho zneužívá. Vážíme si Ježíšova přátelství vůči nám? Ježíš chce, abychom se k němu chovali jako dobří přátelé, kterým svěřujeme svá tajemství, ale my se zřikáme tohoto přátelství. Neboť Ježíše nezrazují nepřátelé, ale přátelé. Poznali jsme Boží dobrotu, ale nechtěli jsme ji

přijmout. Zkusili jsme Ježíšovu líbznost, ale zavrhli jsme ji. Ježíšovi kati nevědí, co činí; my jsme věděli, co děláme, když jsme se postavili proti milosti, která nás volala.

A tak pravé zadostiučinění nestaví hřích tváří v tvář požadavkům spravedlnosti, ale tváří v tvář podnětům lásky. Proto je srdce, jako to žalmistovo, srdcem zlomeným, zdeptaným pro tak velikou lásku, o níž hříšníci nechtějí slyšet. A těmi jsme v první řadě my sami. Pláče srdce, pláčou oči, ale to jsou slzy hříšnice u podnože Ježíšova kříže, spíše slzy důvěry než lítosti, slzy marnotratného syna, který se najednou ocitl v otcově náruči, třeba přišel poprosit jen o útulek a kousek chleba jako tulák, kterému se dává almužna.

Skutečné zadostiučinění je tedy plně obsaženo v slovech evangelia: „Tomu, kdo méně miluje, méně se odpouští...“ Zadostiučinění se rodí z vědomí o přebohatém vykoupení našich duší, o neúnavném Božím milosrdenství vůči nám, o přívětivém Božím přijímání našich výmluv, které zajíkávě vyslovujeme. Duše se dotýká tak nesmírná dobrota, že nemůže mít pokoj; čím víc hřešila, tím více bude milovat. A nebude milovat proto, aby „zaplatila“ za svůj hřích, aby si odpykala zasloužený trest, aby vrátila Bohu slávu, o kterou ho připravila pro svoje sobectví. Duše bude milovat hlavně proto, že objevila skrze samotný hřích a jeho odpuštění, jak ji Bůh vše, mimořádně, nesmírně miluje. Jaký šťastný hřích, kvůli němuž jsme dostali tak velkého Vykupitele a tolik ochoty! Zadostiučinění totiž nevyplývá natolik z potřeby více méně právní satisfakce, jako spíše z vděčnosti vůči tomu, kdo nás pochopil i v hloubce naší bídy. To je naše slabá láska, která se snaží bez ustání zvedat, aby dospěla k věčné lásce, která se projevuje milosrdenstvím.

Naším zadostiučiněním je samo Srdce Ježíše Krista

Ostatně skutečným zadostiučiněním je samo Srdce Ježíše Krista. V případě manka je nemůže nahradit nikdo jiný než ukřižovaný Ježíš. Svými hříchy jsme se stali neláskou a Ježíš je láska. Jsme tak slabí, když je třeba milovat, a Ježíš je naší silou. Pohrdli jsme Otcovou velkodušnou láskou. Proto mu obětujeme jeho Syna jako jedinou chválu slávy. S ním obětujeme i sebe samy. Když se podíváme na život sv. Markéty Marie, trvalé zadostiučinění za hříšné duše, zajistíme, že nečinila svoje zadostiučinění natolik utrpením, které snášela, jako spíše láskou k Ježíšovi; spojovala se s jeho umučením, které je výrazem nejvznešenější lásky. Tedy nakonec zadostiučiněním je Ježíšovo Srdce probodené pro naše hříchy. Jeho rána je hlasem lásky k Otci, činem milosrdenství vůči lidem, přímlovou za hříšníky. Jak by mohl Otec odmítnout prostřednictví, které tak všele prosí, prostřednictví, tolik hodné, aby bylo slyšeno a vyslyšeno. Když Ježíš žádal od Markéty Marie odprošování za hříšníky, naznačil jí též způsob, jak to udělat: „Když mě přijmeš ve sv. přijímání, obětuj mě mému Otci a obětuj se mnou i sebe sama!“ Když se zapomnělo na tato slova, která označují, že jde o zadostiučinění za naše vlastní hříchy, dospělo se často k různým formulákům zadostiučinění a nedbalo se na to, že mají být svatě a zdravě psychologicky i teologicky.

Poslední slovo má láska

Třebaže tedy smír není cílem pobožnosti k Ježíšovu Srdci a není ani jejím podstatným úkolem, přece je její podstatnou částí. „Láska stvořila bolest, bolest stvořila lásku,“ napsal Claudel. A ještě: „Mocná je láska, když je dobrovolná jako hřích.“

Láska k Bohu v nás probouzí lítost nad našimi hříchy. Bolest naší lítosti nás nutí, abychom milovali stále víc a stále lépe, abychom dosáhli toho, který se za nás obětoval.

Nejde zde tedy o právní požadavek nebo citovost, ale o lásku. A abychom nezapomněli na spravedlnost, která se v Bohu ztotožňuje s milosrdenstvím, náš vnitřní pohled se takto zastavuje při rozjímání o lásce.

P. Ladame, S.J.

Církevní krize v Německu

Dezorientace ve víře

Hubert Jedin již před 30 lety varoval německý episkopát Katolická církev na Západě teď prodělává těžkou krizi. Každému, kdo je dobře obeznámen zvláště s dějinami reformace, je tato krize paralelou a reminiscencí toho, co v 16. století vedlo k rozštěpení západní církve. To nás nutí vyvodit z historických zkušeností závěry pro posouzení současné situace. Výzkumy posledních desetiletí je dokázáno, že Martin Luther, když v r. 1517 zveřejnil své teze o odpustcích, nechtěl rozštěpit církev. Odbourával autoritu církve krok za krokem. Nejohnivějšími a nejúspěšnějšími průkopníky luterského hnutí byli tehdejší

„intelektuálové“, humanisté, v jejichž očích byla tehdejší teologie a scholastika překážkou pokroku, dále četní kněží a řeholní osoby, které fascinovány heslem „evangelické svobody“ odhodily dříve přijaté závazky, a konečně vrstvy ohrožené společenským sestupem, jako říšské rytířstvo a ve velké části Německa bohatí sedláci.

Bezkonkurenčního úspěchu dosáhlo luteránství v letech 1517-1525 tím, že ovládlo tehdy jediný, církvi zcela nedoceněný hromadný sdělovací prostředek: tisk. Lutherovy spisy a jeho četné letáky, v nichž razil své ideje, šly na dračku. Mluvily řečí lidu a byly čteny, ba přímo hltány. Několik varovných hlasů těch, kdo sice jasně viděli a byli dobrými teology, ale už horšími propagátory, zůstalo bez povšimnutí, a oni sami byli označeni za „reakcionáře“. Nositelé učitelského úřadu církve, papež a biskupové, dlouho mlčeli; stále znovu požadovaný a vytoužený koncil se odkládal. Nejistota ve víře přetrvávala. Nechceme nijak zastírat chyby a nedbalosti, které má na svědomí právě římská kurie, ale je třeba říci, že především pasivita německého episkopátu usnadnila, ba přímo umožnila, aby se luterské hnutí šířilo. Tak propásli němečtí biskupové tu pravou chvíli, protože když se Lutherova záležitost stala věcí většiny říšských měst a knížat (po r. 1526), bylo už příliš pozdě. Rozštěpení církve bylo skutečností.

Dnes je nám jasné, že vnitřní proces štěpení, formování „konfese“, nebyl záležitostí několika let, ale celých desetiletí. Melancton a Kalvín si až do konce svého života dělali nárok být „pravověrní“, zatímco přívrženci „staré víry“ bylo hanobeni jako „papeženci“. Církevní lid dále chodil na mše a uctíval své svaté. Církevní uspořádání, které zavedly luterské magistráty, převzalo mnoho katolického, dokonce i procesí a poutě. Masa obyčejných věřících si proto vůbec neuvědomovala, že „reformace“ neznamená reformu stávající církve, ale vytvoření nové církve, která již spočívá na jiné bázi. Při zpětném pohledu musíme konstatovat: nic tak nepomáhá štěpení církve jako iluze, že žádné nebezpečí rozštěpení nehrozí a neexistuje.

Paralely mezi tehdejší dobou a dneškem se přímo vnucují. Ale je tu jeden podstatný rozdíl: Štěpení církve 16. století bylo od konce dvacátých let onoho století stále víc věcí „vrchnosti“, tedy státu. Dnešní stát je sice vůči církevním dějům indiferentní, jsou tu však „nezávislé“ sdělovací prostředky, které v honbě za senzací se rády dají do služeb kritiků „zpátečnické církve“. Současná krize církve v Německu, stejně jako v 16. století, ve své vnitřní podstatě spočívá ve vyvolávání nejistoty a dezorientace v otázkách víry.

Problém „co je vlastně dnes ještě katolické?“ nepřichází dnes jen od starších, nebo tzv. „tradičních“ katolíků, ale od jádra, které upřímně a opravdu věří. Nevyvolává ji jen změna liturgických forem a stále víc se vzrůstající svévole při bohoslužbách, ale vyjadřuje i skutečnou nejistotu a potíže se svědomím. Moderní sdělovací prostředky jsou dnes nesrovnatelně mocnější než v 16. století. Působí a vystupují v nich skoro bez výjimky „křesťanští intelektuálové“, kteří často právě proto, že jsou pokládáni za „renomované“, podporují a šíří to „nové“, jako údajně „pokrokové“, ze své vlastní vůle, bez ohledu na pravdivost, stylem řeči nadbíhají mladé generaci, která má ráda hesla („demokratizace církve“), akce narušující jednotu víry líčí na televizní obrazovce jako neškodné, nebo je přikrašlují a všeobecné církevní události komentují záměrně jistým předem určeným způsobem. Formují tak bez překážek „veřejné mínění“, ve skutečnosti s tímto míněním dovedně manipulují. Neustálé ovlivňování věřících sdělovacími prostředky ovládanými bez jakýchkoliv překážek církevní „levicí“ nemůže nezměnit vztah k církvi a už jej také výrazně změnilo. Dezorientace narůstá každým měsícem. Čím déle to trvá, tím více hrozí jako v 16. století nebezpečí rozkolu v církvi, nebo - což by bylo ještě horší - úplného odcizení církvi, tak jako se v suchém písku rozplynou jednotlivé kapky vody. Dnešní německý episkopát netrpí nedostatkem teologického vzdělání. Konstituce „Lumen gentium“ mu propůjčila rozsáhlá práva a možnosti, ale i větší odpovědnost za integritu víry než kdy předtím. Nemohou jenom čekat na zásah nejvyšší instance víry, musejí sami jednat. Kde veřejné komunikační prostředky stavějí zeď mlčení, nebo dovolují dívat se na skutečné události jen pokřivenými brýlemi, tam je jejich vysvětlující slovo a příslušné jednání dvojnásob naléhavé. Každému katolíkovu i nekatolíkovu musí být jasné, že biskupové mají nejvyšší povinnost hájit a uchovávat neporušený poklad víry.

Pramen: Jedin, H.: Handbuch der Kirchengeschichte, Freiburg i. Br. 1965-79 Der Fels 12/95

Jsi tam, kam tě Bůh volá?

Dokončení z minulého čísla

3. Abychom poznali Boží volání, je často zapotřebí ještě něčeho: výkladu volání jinými lidmi. Někdy se volání ozve tak zřetelně v srdci člověka, hlavně toho, kdo už dál pokročil v životě modlitby, že se mu jeví všechno „nad slunce jasnější“. Ale často tomu tak nebývá. Událost nebo

„slovo Pána“ si žádá pomocného výkladu jiného člověka, většinou zkušenějšího v duchovním životě. Tak Samuel sice slyší volající hlas - měl dost prostoru pro ticho a modlitbu - ale nepoznává, že je to hlas Boží. Proto běží třikrát k nejvyššímu knězi Ělimu a ptá se, zda ho volal. Ěli třikrát říká, že ne; jeho oči zeslábly a nemohl vidět (platí to i v přeneseném smyslu, protože se odnaučil naslouchat Bohu), ale pak to Ěli poznává a jako by mu šupiny padaly z očí. Mohl by to být Bůh! Neboť slovo Páně nebylo v těch dnech časté, ale Boží lampa ještě nezhasla; tak Ěli říká Samuelovi a vysvětluje mu toto volání: „Jdi, lehni si a spi! Když tě znovu zavolá, pak odpověz: Mluv, Pane, Tvůj služebník poslouchá!“ (1 Sam 3,9). A bylo tomu tak! Sám Bůh volal mladého Samuela.

Můžeme se sami modlitbou, exerciciemi, vzýváním učit chápat události svého života nebo vnímání Božího hlasu ve svém srdci; ale přesto potřebujeme zpravidla pomoc jiných lidí. Smíme a máme jí využít! Dříve se mluvilo o „duchovním vedení“, dnes tomu říkáme „duchovní doprovod“. Název není podstatný. Důležitá je pomoc, kterou nám chce Bůh poskytnout prostřednictvím druhých. To je též velice cenné v modlitebních skupinách: Bůh může zasáhnout a zasáhne pomocí vysvětlení od jednotlivých členů.

V každé době, ale dnes zvláště, bude rozhodující slyšet Boží volání.

Když jsem poznal své povolání, „musím“ je žít, musím se vydat na cestu, jako Abraham, jako proroci, jako apoštolové, jako svatí, ať jsou to mučedníci nebo vyznavači, panny nebo matky, mniši nebo otcové rodin, ať jsou to „malí“ nebo „velcí“, „mladí“ nebo „staří“ svatí, ať jsou církví prohlášeni za svaté nebo ne! A že toto všechno je možné jen v modlitbě, o tom nesmí být nejmenších pochyb!

Zažijeme-li toto povolání, vykročíme-li tedy, otvírají se stále nové obzory, které neuvidíme, nedáme-li se na cestu! Všechno však začíná milostí Boha, který nás miluje, který si chce u nás učinit příbytek, který nás chce vést do své slávy: „Proto ji přemluvím, uvedu ji na pouť, budu jí promlouvat k srdci.“ (Oz 2,16)

Kdo pozná své povolání a sleduje je, stává se nejšťastnějším člověkem (ve smyslu opravdového míru v srdci) už na tomto světě, ale především ve věčnosti srdce Božího, v srdci nekonečné lásky a blaženosti, kterou Bůh daruje těm, kdo uposlechl jeho pozvání.

Kéž nás naše nebeská Matka vezme za ruku s láskou svého mateřského srdce! Kéž je nám na této cestě zvláštního i obecného povolání vůdkyní, pomocnicí a průvodkyní!

Když tě Bůh volá

Můžeš si zacpat uši - Bůh bude mluvit v tvém srdci; můžeš odvrátit oči - Bůh předstoupí před tvou duši.

Protože už pro tebe nebude žádná jiná práce, než práce Ježíšova. Nikde jinde už nenajdeš klid, než ve vůli svého Pána, Proto věř v Boha a věř ve své povolání. Čeká tě vzrušující, těžký, nekonečně smysluplný život!

Děkuji Ti, Panno Maria, že jsi mne povolala!

Bratr Eliáš Enegg vypráví o své cestě do františkánského řádu:

Poprvé jsem byl nadšen pro Medžugorje v r. 1985, když jsem četl knihu o tamějších událostech.

Byl jsem tak ohromený, že jsem se hned začal postit ve středu a v pátek a denně jsem se modlil sedmkrát Otče náš. Tehdy už jsem byl nějaký čas rozhodnutý stát se knězem, ale se studiem jsem teprve začínal. Tehdy mi jeden kamarád vyprávěl o svých zážitcích v Medžugorje. Brzy potom jsem se vydal na cestu - můj první pobyt trval tři týdny. Tehdy jsem důkladně obnovil svůj život modlitby, přičemž půst byl velkou pomocí.

Po návratu domů jsem brzo zjistil, že to vůbec není jednoduché, uskutečnit v „šedé skutečnosti“ to všechno, co se mi v Medžugorje zdálo tak snadné. Proto mě to táhlo vždy znovu do této oázy míru a vždy jsem byl znovu obdarován.

S postem ve mně rostla stále víc touha po prostém životě, zasvěceném Bohu. Po nějaké době jsem se v r. 1988 rozhodl vstoupit do františkánského řádu.

Poselství Matky Boží se mi mezitím stala oporou, protože nesou můj život modlitby.

Maria mne prostřednictvím Medžugorje znovu uvedla na cestu k Ježíši, a to i prostředky, o jakých bych si netroufal ani snít.

Stále znovu smím ve svém životě zakoušet, že se plní poselství Matky Boží:

„Milé děti, s láskou dosáhnete všeho, i toho, co považujete za nemožné...“

Chtěl bych toto poselství předat dál, všem, kdo mají problémy, zdánlivě neřešitelné.

Na konci každého poselství nám P. Maria říká: „Děkuji, že jste uposlechl mého volání!“ Když se teď dívám na minulých pět let svého života, chtěl bych říci z celého srdce: „Děkuji, milá Paní, že jsi mne povolala.“

-kk-

Poselství Jana Pavla II. ke Světovému dni mládeže 1996

Vatikán 21.12.: Papež Jan Pavel II. vyzval mladé celého světa, aby byli na prahu třetího tisíciletí „proroky života, lásky a radosti“. V poselství k XI. Světovému dni mládeže 1996 uveřejněném ve Vatikáně svěřuje papež mladým „akční projekt“ na základě slov evangelia, která mají sloužit jako návod k přípravným rokům na Svatý rok 2000.

Pro rok 1996 motto zní: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života“. Další čtyři léta mají tato hesla: „Pane, kde bydlíš? Pojd'te a uvidíte!“ (1996), „Duch svatý vás všemu naučí“ (1998), „Otec vás miluje“ (1999), „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (2000).

Ve svém poselství ke Světovému dni mládeže 1996 vyzvedl Jan Pavel II. zvláště povolání mládeže být v této jak podivuhodné, tak dramatické době budovateli spravedlnosti, bratrskosti a pokoje. „Jenom praktická bliženská láska a obrácení může vybudovat civilizaci lásky a solidarity“, řekl Jan Pavel II. „Především však od vás mladých lidí musí vyjít silné svědectví lásky k životu, jako daru Božímu,“ praví se v poselství.

Světový den mládeže bude v příštím roce probíhat na diecézní úrovni. V roce 1997 pozval papež mladé z celého světa k dalšímu mezinárodnímu setkání v Paříži.

Jméno není jen jméno

Obliba jmen, která rodiče dávají svým dětem, se řídí do určité míry módou. V poslední době se při volbě křestního jména opět těší oblibě názvy apoštolů a evangelistů: přibylo Lukášů, Matoušů, Jakubů, Tomášů, Marků.

Obyčej používat jména svatých však nebyl kdysi tak všeobecný. Podíváme-li se na dokumenty všeobecného koncilu v Niceji, konaného v r. 325, najdeme mezi podpisy zúčastněných biskupů mnoho pohanských jmen: Nestor, Telemach, Eneáš, Orion, Letodor, Athenodor, Artemidor.

Konkrétně tři poslední jména znamenají „dar“ bohyně Leto, Athény, Artemidy. Teprve ve 14. století se setkáváme s církevními dokumenty, které věnují pozornost křestním jménům.

Tradice volit křesťanská jména je nicméně starší. Když r. 212 nařídil císař Caracala římským občanům, aby si zvolili další jméno, využili toho někteří křesťané, aby si vybrali jméno svätce: Viktor, Gaudentius, Theodor, Renata. Sv. Cyprián (200-258) uvádí ve svých spisech dva biskupy jménem Petr a Pavel a jednoho vyznavače se jménem Mojžíš. Dionyzius Alexandrijský (+ 265?) podává rovněž svědectví, že někteří křesťané si vybrali jméno po apoštolech. Tato jména však nejsou křestní jména v pravém slova smyslu. O křestních jménech se začíná hovořit později při všeobecném zavedení křtu dětí, i když se již v prvních stoletích vyskytují případy, kdy si dospělí při křtu berou nové křesťanské jméno. Manželka císaře Theodosia II. (408-450), která se jmenovala Athéné, přijala při křtu jméno Eudokia. Matka Theodoricha Velkého (456-526) Elvíra si zvolila jméno Eusebia.

Ve Střední Evropě se křesťanská křestní jména objevují již v 8. století. Podporovala to úcta ke svatým, legendy a duchovní hry, které se pořádaly k počtě svatých a jejich ostatků. Svůj vliv sehrávali rovněž patroni jednotlivých cechů a litanie ke všem svatým, která se používá od 8. století. Příklady jsou patrné především v klášteřích a u prostého lidu, zatímco šlechta povětšinou setrvala u svých rodových jmen.

Zvláštní význam pro zavádění křesťanských jmen mají křížové výpravy, kdy zdomácněla jména patronů místních církví. Tak je tomu např. se jménem Kateřina, patronka šlechticů a vzdělanců, Jan Křtitel, který byl před r. 1000 uváděn jen zcela výjimečně, ale od 11. a jmenovitě 13. století se vyskytuje velmi často. Ve 14. století nastupují jména Pavel, Tomáš, Filip, Šimon, Štěpán, Magdalena, Mikuláš, Jeroným a hebrejská jména Alžběta, Rafael, Abraham, Zachariáš, Kašpar, Baltazar (Melichar řidčeji). V 15. století přibyla jména Anna, Barbora, Matouš, Ondřej, později také Michal.

Před r. 1500 se jména Svaté rodiny nevyskytují. Teprve pak se objevují v matrikách jména Maria, Josef ještě o několik desítek let později. Populární se tato dvě jména stala především od 19. století.

Reformace přinesla i rozdělení ve volbě křestních jmen. Protestanti si volili jména biblická, u katolíků se prosazovala jména jezuitských světců Ignác, Alois, František Xaver. Došlo také k cílevědomé propagaci katolických jmen. Římský katechismus jako výsledek Tridentského koncilu 1566) uvádí „...při křtu má být pro křesťana vybráno pečlivě jméno některého z lidí, kteří byli zapsáni pro svou zbožnost a bázeň Boží do seznamu svatých, a je třeba vyhýbat se pohanským jménům, zvláště takovým, která se vyznačují vztahem k neřestem.“

Vždy se vyskytovaly situace, které určitá jména obzvláště preferovala. Za morových nákaz v 15. a 17. století se doporučovalo jméno Šebestián. Také zemští a diecézní patroni se těšili popularitě. U nás to byli Ludmila a Václav, Cyril a Metoděj, Prokop a Anežka. Svě oblíbené patrony měly i určité stavy: rytíři sv. Jiří, obchodníci sv. Mikuláše, sedláci sv. Izidora. S národním obrozením přicházejí do módy překlady cizích jmen (Květoslav - Florián, Lubomír - Ireneus, Vítězslav - Viktor, Bohumil - Amadeus apod.).

Znalost života i legend, které se pojí k tomu či onomu patronu, oslava jejich svátků a úcta k jejich obrazům a sochám by měly přispět k tomu, aby jméno křesťního patrona nemělo pouze svůj zvuk, ale aby přispívalo k pochopení podstaty toho, co jej přivedlo ke svatosti, a vedlo tak k opravdovému duchovnímu přátelství s patronem, který má osobní zájem na tom, aby i svého svěřence přivedl definitivně do Boží náruče.

Pramen. Held, K.: Heilige im Ruhestand.

In: Wo nehmen wir Vorbilder her?

Freiburg i.Br. 1987

-ire-

Bez Boha

Na aktuální téma

Je zajisté možno žít podle světového názoru, který nepřijímá Boha. Ale takový světový názor nemůže beze zbytku vyplnit potřebu plného smyslu života. Kromě toho v každém bezbožeckém světovém názoru je obsaženo něco jako vzdor (já nechci věřit), zoufalství (já nemohu věřit), nedůvěra (nemám odvahu věřit), domýšlivost (já nepotřebuji věřit, člověk si vystačí sám), strach (nemohu se Bohu s důvěrou odevzdat). Nesvobodný a rozpolcený není člověk, který staví na opravdové víře v Boha, ale ten, který popírá Boží účast ve svém životě.

Ve všech dobách a ve všech kulturách lidé věřili v něco, co je větší než oni, a co je přesahuje.

Tuto vyšší bytost nazývali božstvo nebo Bůh. S Bohem nebo s bohy mohl člověk vejít do styku a komunikovat s nimi. Božstvo dávalo vždy jeho životu nový smysl. Život s Bohem nebo s bohy nebyl jednodušší nebo pohodlnější, ale důstojnější.

Možnost a potřeba spojit se s Bohem - Ježíšem Kristem, může zůstat nevyužita nebo dokonce zneužita. Nevyužita, když tato možnost není vůbec vyslovena. Zneužita, když na místo Boha nastoupí modly. Velmi rozšířené moderní modly jsou např. tyto: národ, rasa, kulturní původ jako nejvyšší hodnota, fundamentalistické nauky, které si jediné nárokují právo na spásonosnou pravdu, esoterika, která tvrdí, že náš osud spočívá v kamenech, planetách, kosmu...) životní formy, které ohlušují a uspávají člověka jako drogy, peníze, pracovní a podnikatelská horečka, dále věda, která počítá pouze s měřitelnými hodnotami, moc, která chce ovládat druhé, zkrátka, na něco „vyššího“ věří tak jako tak každý. Když to není Bůh, jsou to modly.

Bílá kronika

„Věřím, že Bůh mi odpustí...“

Radikální obrat

Dr. Benhard Nathanson byl hlavním průkopníkem legalizace potratů v USA. 1968 založil „National abortion rigs league“ (Národní liga za legalizaci potratů). Přispěl rozhodujícím způsobem k tomu, že v r. 1970 byl ve státu New York potrat skutečně legalizován. Bylo to jako velké prolomení hráze. Odevšad proudily do New Yorku ženy, aby si nechaly provést potrat. Nemocnice nestačily a dr. Nathanson založil speciální potratovou ambulanci. Během dvou let zde bylo utraceno 60 000 dětí. „Vydělávali jsme víc, než v jakékoliv jiné nemocnici ve městě,“ vzpomíná dr. Nathanson.

S postupem času došlo k obratu. Od r. 1979 neprovedl dr. Nathanson ani jediný potrat. Poznává stále zřetelněji, že každý potrat je vraždou dítěte. Stává se z něho naopak odpůrce potratu. R. 1984 natočil film „Němý křik“, a to za pomoci ultrazvukové snímací techniky. Film ukazuje, jaká tragedie se odehrává při každém násilném potratu.

Před nedávnem dřívější ateista Nathanson vstoupil do katolické církve. Na jedné přednášce řekl o svém obrácení:

Když jsem přednášel pro společnost „Pro život“ a psal pro ně články, pocítil jsem „infuzi lásky a duchovního života“, která vycházela právě z vás. Pocítil jsem hlubokou lásku ke všem dětem v mateřském lůně, lásku k životu a hlubokou úctu k němu. Krok za krokem pukaly ledy mého ateismu.

Chesterton právem řekl: „Kdyby nebylo Boha, nebylo by ani ateistů.“ Byl jsem stále více

zmatený. Četl jsem hodně o katolicismu. Mým idolem se stal Malcolm Muggeridge. Jedno místo z jeho spisů přispělo největší měrou k mému obrácení.

Dnes vám mohu říci, že jsem přesvědčen, že mě vedla Boží ruka a přivedla mě k víře, že Bůh mi odpustí, i když na mých rukou lpí tolik krve, i když můj život je tak rozháraný. Prosím vás všechny, abyste se za mne modlili.

Podle Famílie Chretienne 29.9.95

Církevní aktuality

Papež varuje kritiky církve

Vatikán 21.12.: Papež Jan Pavel II. varoval kruhy kritizující církev před snahou postavit se proti učitelství církve. „Je nepřijatelné preferovat k učitelství církve alternativní pozice a způsoby jednání,“ řekl při audienci pro členy plenárního shromáždění římské Kongregace pro nauku víry. Dále kritizoval ve veřejnosti rozšířenou opozici vůči učitelství církve. „Existuje velké neporozumění významu a úlohy církevního učitelství,“ řekl papež. To je důvod útoků některých teologů proti posledním dokumentům církevního učitelství. Kongregace pro nauku víry se na svém plenárním zasedání zabývala mezi jiným veřejnými reakcemi na encykliku „Evangelium vitae“ o nedotknutelnosti lidského života, na apoštolský list „Ordinatio Sacerdotalis“ o nepřipustnosti kněžského svěcení žen a na dopis římské Kongregace pro nauku víry o pastorační rozvedených a znovu ženatých. „při určování obsahu víry se nelze zříci autority,“ zdůraznil Jan Pavel II. Proto je nutná obnova „autentického pojetí autority“. Jen tak se může uchovat jednota víry a zaručit kontinuita církevní tradice. Opozice rozšířená proti církevnímu učitelství se však musí odlišovat od stanoviska těch teologů, kteří své těžkosti a otázky prezentují „v duchu spolupráce a církevního společenství a tím přispívají pozitivně k úvahám o pokladu víry“. Papež zároveň vyzvedl, že jednota víry teologické bádání „nezardousí“, nýbrž mu dá stabilní základ.

Generální shromáždění představených řádů

Německo 21.12.: Katolická řádová společenství mají vzhledem k dlouholetým státním represím za komunistické éry problémy přizpůsobit se novým požadavkům. Bylo to patrné ze sedmi generálních shromáždění Sdružení evropských představených řádů ve Freisingu, které se konalo pod heslem „Evoluce a identita řádového života v Evropě“. Čtyřicet let žily četné řády v podzemí a své dědictví uchovávaly za těžkých podmínek, vysvětlila předsedkyně Sdružení představených řádů Německá sestra Mediatrix Altfrohneová. Musely překonat příliš mnoho vnitřních problémů, než aby mohly riskovat nové ústupy. Proto je žádoucí intenzivní výměna zkušeností mezi řeholnicemi z východní a západní Evropy.

P. Werenfried van Straaten

„Říkají mi, že jsem poslední generál studené války...“

P. Werenfried van Straaten, premonstrát původem z Holandska, zakladatel nadace „Kirche im Noot“, která již 40 let (polovinu jeho života) podporuje církev ve Východní Evropě, přišel s iniciativou podpořit finančně ruskou pravoslavnou církev. Pro každého z 6000 pravoslavných kněží chce zajistit roční podporu ve výši 1 000 dolarů. Místo podpory se mu dostalo řady protestních dopisů. Pisatelé mu vyčítají, že to není správné podporovat schizmatickou církev, která v minulosti kolaborovala s komunisty. „Spackvater“ takovou reakci předpokládal, nicméně nehodlá se svého záměru vzdát. Procestoval bývalý Sovětský svaz, vedl dlouhé a nesnadné rozhovory s pravoslavnými patriarchy a dospěl k jednoznačnému závěru, že Rusko je misijní země, kterou západní církev není schopna evangelizovat. Toho je schopna pouze pravoslavná církev a my ji musíme všemožně podporovat. „Říkají mi, že jsem poslední generál studené války. Měl jsem vždy mnoho nepřátel mezi duchovními s „progresivními představami“. Nyní říkají: „Podívejte se na něho! Ten starý konzervátec nás ještě překvapí!“

Cesta s Bohem

P. Th. Lic. Vincenc Šalša zemřel 29. prosince 1995

„Věřím, že můj Vykupitel žije...“

„Budu naprosto otevřený, ptejte se, nač chcete“ a my jsme se ptali. Bylo nám kolem osmnácti, ani doba ani vědomosti neodpovídaly představám o uspořádané náplni našich hlav a srdcí. Podmínkou vzájemné důvěry byla i naše otevřenost. „A teď se budu ptát já, a ty odpovídej!“ začínala druhá část přečetných vzájemných setkání s O. Vincencem.

To byla válka v plné síle, jako každá válka, dílo bez Boha, se zárodkem nesporného konce. Malověrným bylo třeba síly, naděje slabých je v Bohu. Prostějov byl od kněžského svěcení v r. 1940 (po dvouměsíčním zastavení v Babicích) prvním delším působištěm O. Vincence. Doma, v rodném Kostelci u Kyjova (nar. 19.5.1916) získal odvalu a nenaučil se strachu. Maminka i tatínek nešetřili láskou k synovi. Vysvětlovali mu ji, aby pochopil závislost dobra na Boží milosti. Rozhodnutí vystudovat arcibiskupské gymnázium v Kroměříži a dá-li Pán Bůh i kněžský seminář, provázela neochvějná důvěra v našeho Pána Ježíše Krista a Jeho Církev. (Tehdy mnoho lidí vyměňovalo své věčné dědictví Božích dětí za dočasnou lásku k politické současnosti.) Poválečná profesorská činnost v Šumperku netrvala dlouho. Stát ocenil kněžskou věrnost. O. Vincencovi naměřili 19 roků žaláře, spokojeni, že se ho zbaví, v naději, že Bůh odejde z českých zemí, když nebudou biskupové, kněží a věřící. Bůh si však své ochraňuje; propuštěnce v roce 1960 zaměstnaly sklárny v Kyjově, potom panelárna OKD v Ostravě a nakonec zotavovna v Klokočově. Dělník Šalša ani v proslulé „uranové věži smrti“ v Jáchymově ani v Leopoldově ani v jiných věznicích nepřestal být knězem Kristovým; kázal, učil, rozhřešoval, obětoval, křtil a zaopatřoval. Od r. 1966 již jako správce farnosti v Bílé Lhotě. V r. 1970 na Sv. Kopečku opět začal být v nelásce mocných, a tak v roce 1971 přivítali nepohodlného kriminálního křesťaně farnosti Všechnovice a tam s nimi bude očekávat i těla vzkříšení. Kdo chce, ví, že život jsou slzy i pot, ale především svoboda dětí Božích!

Vzpomeňte na evangelistovo líčení, jak učedníci Ondřej a Jan začínali u sv. Jana Křtitele s ještě jen tušeným ideálem Božího království, jak je Jan Křtitel upozorňuje na Ježíše - tak to je náš případ! Otec Vincenc vždy rád, s velkou láskou a podporou, posílal ke Kristu, trpělivě vysvětloval cestu, dodával kuráž, pomáhal vstávat a učil první kroky. Měl rád sestru, příbuzné, přátele, měl rád své ovečky a se všemi toužil být ve věčné blaženosti. Pečoval o ně jako vinař o vzácnou révu. A proto prostě, Všechnované, Malhoťané, Býškovičtí, z Komárna, Rouského a Provodovic, prosme všichni za setkání v Mariánské zahradě nebeského Království.

B. Kulíšek

Církevní aktuality

Český rozhlas - pořady s náboženskou tematikou

Praha 21.12.: V úterý 19.12. byla mezi českým rozhlasem, Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví podepsána dohoda o vzájemné spolupráci při přípravě a vysílání pořadů s náboženskou tematikou. Zároveň se připravuje konzultační komise jako poradní orgán programového ředitele Českého rozhlasu, která zhodnotí náboženské pořady a projedná plán vysílání na další období. Dohodu podepsal za Český rozhlas generální ředitel Vlastimil Ježek a dále pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk a předseda Ekumenické rady církví Pavel Smetana.

Dvě nové diecéze v Lotyšsku

Lotyšsko 21.12.: Církev v Lotyšsku má na půl milionu věřících. Papež Jan Pavel II. dal církvi novou organizaci. Zřídil dvě nové diecéze a jmenoval nové biskupy. Vedle metropolitního sídla v Rize a biskupství Liepaja se napříště stává biskupským sídlem Rezekne-Aglona a Jelgava. Katolíků je v zemi jen 18 %. Většina obyvatel se hlásí k protestantismu.

Myšlenky k rozjímání

2. neděle v mezidobí 14.1.

(1 Kor 1,2)

„Posvěcení v Kristu Ježíši“ ... „povolání svatí“. Ohromný Boží dar a neuvěřitelná perspektiva v našich životech. Cítit se můžeme ledajak. Ale zkusme se teď vidět podle Božího plánu - tedy jako posvěcení a povolání svatí. Zkusme se tak vidět bez všech výhrad, stesků, bez všech „ale“.

Pondělí 15.1.

(Mk 2,18-22)

Ze evangelium představuje „nové víno“, to je zřejmé. Ale jak je to s měchem? To jsem zřejmě já, „nový člověk“, jestliže jsem přijal Krista. Nebo jím být mám. Jestliže se v něčem nemohu „srovnat“ s evangeliem, potom mám prosit o proměnu sebe sama, nemám měnit evangelia.

Úterý 16.1.

(Mk 2,23-28)

Sobota pro člověka... učiněna Bohem. V tom je klíč. Ježíš nepřišel Zákon zrušit (dělejte si v sobotu, co chcete), ale naplnit - tedy vrátit věcem jejich původní smysl. Mohu se ptát, jaký smysl dává Bůh konkrétně mým nedělím, svátečním dnům?

Středa 17.1.**(Mk 3,1-5)**

Jaký je to Bůh, který dává přednost prospěchu svého „poddaného“ před oslavou sebe sama? Jednoduchá odpověď: Bůh Ježíše Krista, skutečný, živý, ne jen lidský výmysl. Jestli ho takto znám, mohu teď hned oslavovat, mohu ho chválit.

Čtvrtek 18.1.**(Mk 3,7-12)**

Moc a skrytost - to skoro nejde dohromady. A přece to zde je: Ježíš přináší Boží království, ne vlastní popularitu. Právě proto, že se toto království prosazovalo mocí, nebylo třeba o Božím Synu mluvit. Vyslovme teď prosbu Otčenáše „přijď království tvé“ s plným vědomím, že toužíme, aby se moc Boží uplatnila na nás a skrze nás.

Pátek 19.1.**(Mk 3,13)**

Víš, že si Tě Ježíš vybral? Tak teď hned jdi k němu, aby Tě mohl k něčemu použít. Ne až někdy, ale dnes.

Sobota 20.1.**(Mk 3,20-21)**

Jsem smutný, když nejsem pochopen? Dokonce vlastní příbuzní, ti nejbližší, říkali o Ježíšovi, že se pomátl. A já bych se chtěl hájit? Proč? Protože mi příliš záleží na sobě a ne na tom, abych plnil vůli Otce?